

To gamle Eikerslekter. Basserud og Dramsrud.

Av Oscar Dramsrud

Tanken om å utarbeide et slektsregister for min mor, Karoline Basserud, og for min far, Peder Olsen Dramsrud's slekt og samtidig gi en kort beskrivelse av disse slekters historie, daterer sig fra sommeren 1927 da jeg begynte å notere ned de nærmeste i familien som jeg hadde sikre opplysninger om. Der har også tidligere vært gjort forsøk på dette, men det har innskrenket sig til nedtegnelser i familiebibler og det har da gjerne vært husbonden som har skrevet sig og sin familie, dette var skikk som nok har vært brukt de siste 200 år, men det hele ble jo så tilfeldig. Det var vel heller ikke så rart bevendt med skrivekunsten i de tider. Jeg minnes de gamle kirkebøker for Eiker og Fiskum, de er kjent blant slektsforskere for å være temmelig «brogede» sine steder, skifteprotokoller og tingbøker derimot er ført med en sikker og stø hånd og vidner om den omstendelige og pertentlige embedsmann. I en bygd som Eiker ble det gjerne de av embedsstanden som hadde sin historiske eller litterære interesser som skrev endel om bygden. Jeg nevner prof. Strøms «Egerbeskrivelse» av 1784, sokneprest Peder Anchersens «Beskrivelse av Eger Præstegjæld» av 1743 o. s. v., men bonden selv hørte man lite eller ingenting fra.

I de senere år er det heldigvis skjedd en stor forandring i dette, interessen for hjembygden, fedrenegården og ens egen slekt er nu kommet i hevd. Det har ført til at byer og bygder nu utgir sine historiebøker ved de event. jubileer, og folk som ennu har litt av den gamle slektsfølelse i behold har ved tålmodig gransking funnet rede på sin slekt så langt tilbake som arkivmateriellet rekker.

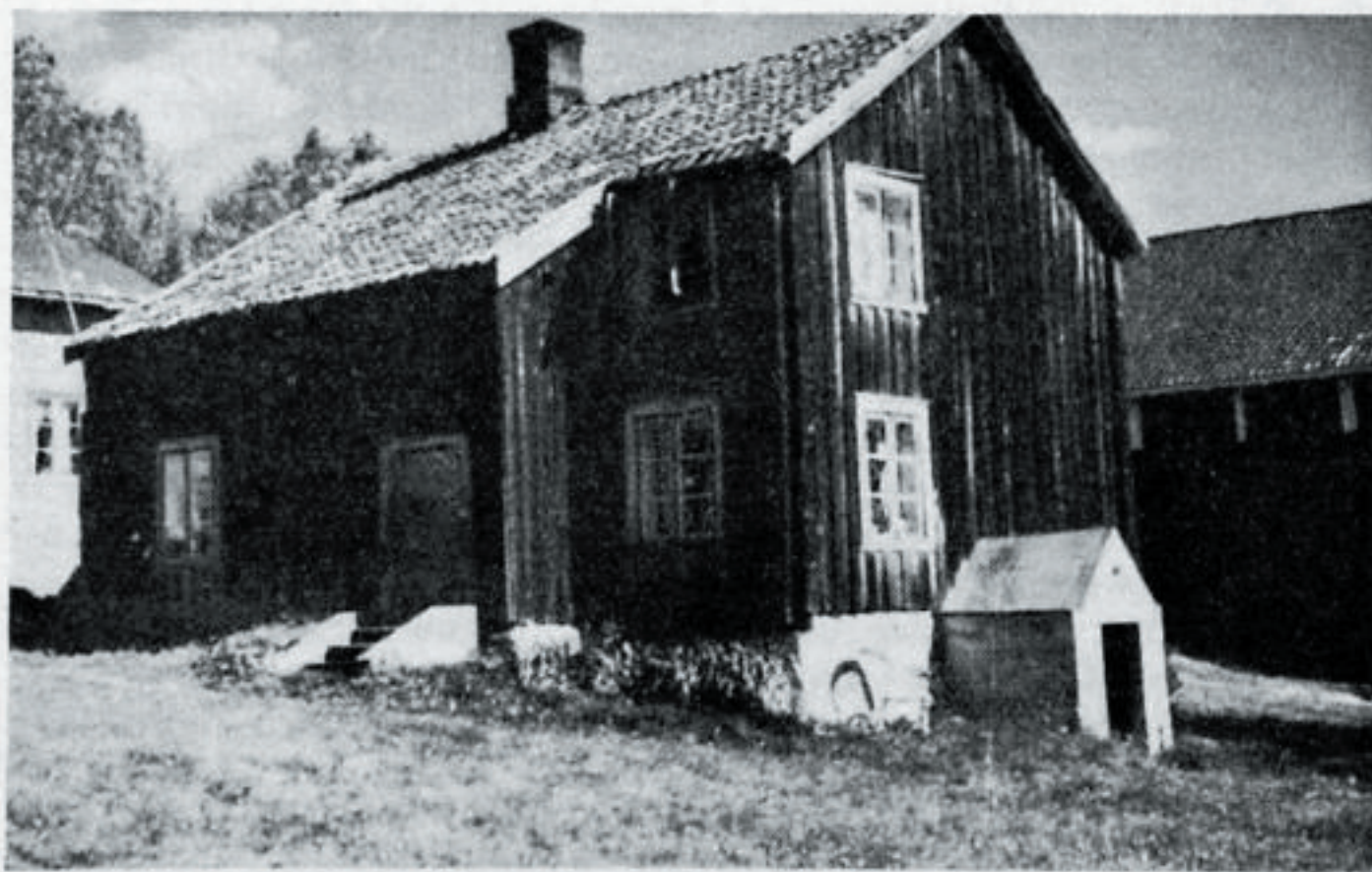
Med denne innledning vil jeg ønske Eiker Historielag lykke til i arbeidet for å samle og bevare den gamle kultur som Eikerbygdene har vært så rik på.

Vi skal nu gå over til slektsregistret for Basserud. Da Johannes Basserud døde ugift i 1930 og gården ble solgt ut av familien året ertter, hadde den gamle Basserudslekt drevet gården i 97 år. Slekten er registrert tilbake til år 1747 og eldstemann her er Ole Sembs-

fjerdingen. Sønnen *Ole* er født i 1777 og dennes hustru *Kari Kristensdatter* er født 1776. Deres barn er *Hans* og *Anne-Karinne*. *Hans Olsen* er født 22/6 1807 i Sembsfjerdingen. Ved sitt giftermål med *Anne Kristine Pedersdatter* som var født 1809 flytter disse til gården *Mosnes* i *Fiskum* hvor sønnen *Ole* er født 10/11 1830. *Hans Olsen* kjøper på auksjon den 17. august 1833 gården *Basserud* av *Nils Hansen Spisholdt* for 950 speciedaler. Her ble døtrene *Ellen-Karinne* født 1837 og *Else-Johanne* født 1842. Året 1844 den 26. mars kjøpte han naboeiendommen *Jøranrud* i *Abildgaards* dødsbo for 1700 speciedaler og her er datteren *Anne-Petrea* født 1845, sønnen *Peder* født 1848 og sønnen *Johannes* født 1854. *Hans Olsen Basserud* eller *Jøranrud* som han nu skriver sig overdrar til sin eldste sønn *Ole* gården *Basserud* den 14. februar 1860 for 1400 speciedaler. *Hans O. Jøranrud* var en meget benyttet mann i det kommunale liv: medlem av fattigstyret 1846, av kirkekomiteen 1854 for reisningen av *Fiskum* kirke, av representantskapet praktisk talt i alle år fra 1844 til 1863 derav også som formann i enkelte perioder. Han døde på *Jørandrud* den 26. august 1873, 66 år gammel. Gården selges etter hans død ut av slekten. Som før nevnt overtok sønnen *Ole* gården *Basserud* i 1860. I året 1854 den 1/7 ble *Ole* gift med *Karen Chr.f.dtr.* født på *Gulliksrud* den 9/2 1826, bryllupet stod på *Jørandrud*. Deres børn er: *Hans* f. 21/9 1865, *Kristoffer* 21/8 1858, *Johannes* f. 19/4 1861, *Karoline* f. 17/8 1863 og *Marianne* 10/10 1866. *Ole H. Basserud* var som sin far meget interessert i bygdens ve og vel og var med i herredsstyret praktisk talt i alle år fra 1864 til 1885. I året 1891 var han med i *Fiskum* sognebibliotek. *Ole Basserud* døde den 24/12 1904, 74 år gammel. Hustruen *Karen* døde den 16/1 1909, 83 år gammel. Eldste sønn *Hans* var tømmermann og bosetter sig på *Kongsberg*, driver sitt yrke der som tømmermester til sin død i 1913. Han var gift med *Marie Haakensdtr.* fra *Gulliksrud*, hun flyttet senere til *Drammen* med sine to sønner *Ole* og *Haakon*. *Kristoffer O. Basserud* utdannet sig som lærer og virket som sådan i *Brones skolekrets* på *Modum* fra 1880-årene til 1930 samtidig som han i en årrekke var organist ved *Heggen kirke*. Han døde ugift i 1932. *Johannes Basserud* overtar farsgården i 1905 og drev denne til sin død i året 1930 og da han var ugift ble gården solgt ut av slekten 1931. *Caroline Olsdtr. Basserud* ble i året 1885 gift med lærer *Peder Olsen Dramsrud*. Disse flytter høsten 1893 til *Oslo*. Barna er: *Oscar*, født 1893, *Ole* født 1897. *Peder Dramsrud* døde 1926, hustruen *Caroline* døde 1905. *Marianne Olsdtr. Basserud* flytter ved sitt giftermål med *Martin Brekke* til gården *Skogen* ved *gamleveien* og ved mannens død i 1907 selger hun

Kofstadmoen, Darbu, Ø. Eiker

Nyrud, Darbu, Ø. Eiker

Hovedbygning fra Vollstad, Ø. Eiker. Gammel Eiker-stil

Bekken under Lo. Gammel Eiker-stil

går den og bosetter sig ved Darbo. Hun døde 1942 og efterlot sig ingen livsarvinger. Det kan være av interesse å se hva arkivene har å fortelle om de gårder som slekten har eiet i tidens løp. Navnet Sembsfjerdingen kommer av gården Semb, forhenv. Sæheim, senere Sedemb. Den tilhørte kronen inntil den i 1541 av kong Christian den 3dje ble tilskjøtet befalingsmannen på «Aggershuus Slot» Peder Hanssøn til Foss av familien Litle eller Basse som førte 2 røde bukkehorn i våbenet. Det vil her føre for langt å ta med hele gårdens historie. Her har de kongl. embedsmenn residert ned gjennom tidene inntil den går over i privat eie. Gården Mosnes sees i Biskop Øisteins jordebok år 1400: Malsnes ved Malsvatten. Gården Jøranrud står også anført samme sted: «Jorannerud i Fiskums sogn» dens bumerke er et eple. Basserud sees også i året 1400 og skrives da «Bassa-Rudhi j Aura bol Hæidingstadi kirka». Iflg. prof. Rygh stammer navnet fra det oldnorske mannsnavn Bassi, rudi betyr rydning, altså Bassi ryddet grunnen fra først av.

De første spor av den nulevende Dramsruudslekt finner vi i Dipl. Norvegic. bind I, hvor der står anført under 12. mai 1418: Olafuær Asleson, Torgeir Amundæson, Rolfuer Tordæson, Kætil Ormdsson, Arne Æuindsson ok Sigurdær Asbjørnæson varom Stefno j nördre gardenom j Vikine sæm ligger j Hawks sookt a Æikkiom». Disse menn var stevnet til møte for å fastsette grenselinjer for en beitemark tilhørende Korsgården og det sier sig selv at eieren av gården var til stede for å vareta sine tarv og det er meget som tyder på at dette var Olafuær Asleson. Den eldste mann som vi har sikre opplysninger om er Olaf Korsgården født år 1490 og iflg. gammel norsk navneskikk ble alltid sønnesønnen oppkalt efter farfar og i dette tilfelle skulle dette stemme, men dessverre har vi ingen opplysninger om Olaf Korsgårdens far der har levet i midten av 1400-året, og da er det ugjærlig å få konstatere med sikkerhet om før omtalte Olafuær er. Olaf Korsgårds farfar, men som sagt der er meget som tyder på dette. Som før nevnt er Olaf Korsgård den eldste som man har opplysning om. Han er født ca. 1490, sønnen *Thorer Olafsson* Korsgd. sees oppført i en skatteliste i 1544 og han påtreffes også i forbindelse med datidens offentlige verv. Sønnen *Anders* der er født år 1590 må være død i en forholdsvis ung alder, for vi finner hustruen oppført i et skatte-register av 1640 og fremover som enken Maria Korsgaarden. Da kirkebøker ikke er bevart fra Eiker før i 1680-årene, er det umulig å fastsette nøyaktig fødsels- og dødsår for Olaf, Thorer og Anders Korsgd. men man har satt ca. årstall når man med sikkerhet kunne gå ut fra at disse var i live og fra nu av har vi kirkebøkene og skifte-

protokollene å holde oss til. Sønnen, *Thore Andersson Korsgd.* er født år 1620 og begravet «trinitatis» 1693. 73 år gl. Skiftet etter ham er av 30 8 1693. Hustruen *Siri Larsdatter* er født 1628, død 1693, 65 år gl. Barna er: *Halvor, Ole, Anders og Claus. Claus Thoresson Kgd.* er født 1671 og død 1731, 59 år gl. Skiftet etter ham er av 15 5 1731. Han ble i året 1695 gift med *Anne Hansdatter*, født 1674, død 1731, 57 år gammel. Barna er: *Tore, Peder, Hans, Børger, Barbro og Ingeborg.*

Peder Claussøn Korsgd. er født av 1701, døpt 2. søndag etter H. Trekonger. Imo adventus 1779 sees *Peder Claussøn* begravet, 78 år gl. Han kjøpte i året 1739 *Korsgården* av sine medarvinger i farens dødsbo. I året 1767 selger han gården til sin eldste sønn *Ole*. *Peder Claussøn*, der også er eier av *Nordre Røgeberg* flytter nu til denne. Samme år selger han en 1/2 part av denne gård til sin nest eldste sønn *Claus* og *Peder Claussøn* skriver sig nu for *Peder Cl. Røgeberg* og hermed går slektslinjen fra *Korsgaarden* til *Røgeberg*. Han ble gift med *Kjersti Olsdatter Røgeberg* i året 1734, hun var født år 1704, død 1775, 71 år gl. Skiftet etter disse er av 18 12 1779. Barna er: *Ole, Claus, Erich og Anna.*

Claus Pedersen Røgeberg er født år 1741. Han døde den 1. juni 1816, 75 år gl. som føderådsmann har han ikke etterladt sig skifte. Den 15 11 1768 ble han gift med *Gurid Clousdatter Hole*, født år 1748 og død 1825, 77 år gammel.

Barna er: *Kjersti, Elline, Ole og Anders.*

Anders Claussen Røgeberg er født år 1778 den 7. mars, og død den 14. og begravet den 23. mai 1838, 60 år gl. I året 1801 ble han gift med *Olaug Andersdatter Rolvsrud*, født år 1777 den 1 1, dødsåret finnes merkelig nok ikke innført i Kirkeboken. Deres barn er: *Marte, Anders, Ole og Claus.*

Såvidt fortalt i slekten kjøper *Anders Clausen Rgb.* gården *Dramsrud* til sin sønn *Ole* og denne flytter da sannsynlig ved sitt giftermål med *Marie Eriksdatter Teie* til *Dramsrud* omkring 1835-året og slektslinjen går med ham fra *Røgeberg* til *Dramsrud* og siden har da slekten båret navnet.

Ole Andersen Dramsrud var født år 1809 den 15 11 og drev gården til sin død i mars 1888, 79 år gl. Hustruen var født i desember 1816, og død året 1872, 56 år gl. Deres barn er: *Anders* født 1839, død 1924. *Olaus* født 1849 og utvandrer til Amerika i 1880-årene, død 1920. *Erik* født 1852, død 1917. *Karoline* f. 1854, død 1924 og *Peder* f. 1856, død 1926 i Oslo. Brødrene *Anders* og *Erik* overtar gården etter sin far inntil *Anders Dramsrud* ved giftermål flytter til *Røgeberg* og *Erik* driver gården til 1904 da den selges ut av slekten og *Erik* flytter så til

Modum. Karoline Dramsrud flytter ved giftermål til Mjøndalen og *Per Dramsrud* utdanner sig til lærer og virker som sådan i noen skolekretser i Fiskum. Han var meget politisk interessert, særlig i vetostridens dager og han var også med og stiftet Fiskum skytterlag. Høsten 1893 reiser han til Oslo og fortsatte en stund sin lærergjerning, men gikk senere over i privat virksomhet som inspektør. Han døde som før meldt i 1926. Hustruen Karoline Kirstine der var født Basse-rud døde i Oslo 1905. Deres barn er: *Oscar* og *Ole*. *Ole Dramsrud* er født 1897, han ble utdannet som håndverker men gikk senere over i statens tjeneste.

Oscar Dramsrud er født 1893, han ble også utdannet som håndverker, men gikk senere over i privat forretningsvirksomhet som salgssjef. Han er en meget interessert korsanger og har deltatt meget i det administrative arbeide på dette område. Hovedinteressen er imidlertid slektsforskning og historie. Det som her er nedskrevet er resultatet av flere års flittige arkivstudier. *Oscar Dramsrud* ble i året 1930 gift med *Ruth Eugenie Falck* der er født 1904. Sønnen *Per Ole* er født 2 8 1942 og er det yngste skudd på denne gren av det gamle stamtre. Vi skal nu se litt på gårdene som har vært i familiens eie i tidens løp.

Som før nevnt stammer slekten opprinnelig fra Korsgården, og i møte den 12. mai 1418 ble det bestemt at gårdens grense skulle være uforandret slik den var fastlagt i året 1350 og dette er de eldste opplysninger som finnes om gården. Professor Rygh anfører at det muligens kan ha stått et alter for veifarende her, det var nemlig skikk og bruk i den katolske tid med såkalte veialter. Det er også en mulighet at gården hadde sitt kors hengende i Haug kirke som skikk var for større gårder dengang og man betalte en avgift til kirken herfor. Navnet skrives i 1418: +gardenom, 1544 Kreesgaarden, 1723 Korsgaarden — med Schrapssrud og Portaasen.

Det antas at korstegnet fra 1418 kan ha vært gårdens bumerke. Gården Røgeberg var i denne tid delt i 2 bruk iflg. Bisk. Øisteins jordbok fra år 1400: «Raukaberghi syn-te gardenom bol Haakon Toressøn», han var sønn av drosseten Tore Haakonssøn og den høybyrdige Ingeborg Erlandsdatter der nedstammer fra den gamle norske kongeslekt. Haakon Toressøn var i slekt med Skule Jarl.

Raukaberghi øiris bol j nordstæ gardenom sira Askiel Ketulfsson (en geistlig tittel). I året 1649 sees bl. a. Per på Røgeberg. I året 1528 skrives Raukaberghum, 1560 Raugeberrig, 1649 Røgeberrig.

Dramsrud finnes også i biskop Øisteins jordebok fra 1400 og skrives da Drambæ-Rudhi. Iflg. prof. Rygh stammer navnet fra det old-

norske mannsnavn Drambæ og tilføielsen av Rudhi var datidens skrivemåte for rydning. Peder Dramsrud har fortalt nedskriveren herav at man i gammel tid skulle ha funnet bolter i en åskant i distriktet hvor de skulle ha fortøiet vikingeskib så dette kan nok passe, for Dramb er et typisk vikingnavn. Det betyr: mot og prakt. I året 1560 skrives Dramssrudt, 1661 Dramsrød.

De her omtalte slekter har fostret kvinner og menn som i henfarne tider har gjort sin innsats for hjembygdens ve og vel både i det offentlige liv og som rydningsmenn på sine egne gårder. Deres navn er nu trukket frem fra glemsel og nedtegnet for efterslekten som vil bevare minnet om forfedrene i dyp ærbødighet.

Oscar Dramsrud.